

Eindrapport

**QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET AANLEGVERGUNNING
VAKANTIEWONING TER AVESTWEG 2a TE BENTELO**

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET AANLEGVERGUNNING VAKANTIEWONING TER AVESTWEG 2a TE BENTELO

rapportnr. 2013.1651

oktober 2013

In opdracht van:
G.H.M. Olde Kalter
Oude Grensweg 100a
7552 GD HENGELO

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2013.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANNEN	2
1.3 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	4
1.4 OPBOUW RAPPORT.....	4
2. FLORA- EN FAUNAWET	5
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	5
2.2 RODE LIJST	6
3. METHODE	7
4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING	8
4.1 FLORA	8
4.2 VLEERMUIZEN	8
4.3 OVERIGE ZOOGDIEREN	8
4.4 BROEDVOGELS.....	8
4.5 AMFIBIEËN	9
4.6 VISSSEN	9
4.7 REPTIELEN.....	9
4.8 OVERIGE.....	9
5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE.....	10
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	11
BIJLAGEN	12
1. EXACTE LIGGING	13
2. BEGRIPPEN	14
3. WAARNEMING.NL.....	16

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Er is het voornemen voor de realisatie van een vakantiewoning aan de Ter Avestweg 2a te Bentelo. Het voorkomen van soorten die beschermd worden in het kader van de Flora- en faunawet vormt een te onderzoeken aspect omdat met de realisatie van de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op beschermde soorten. Op grond hiervan is aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een verkennend veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

1.2 Het plangebied en de plannen

Zoals weergegeven is er het voornemen voor de realisatie van een vakantiewoning aan de Ter Avestweg 2a te Bentelo in de gemeente Hengelo (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging). Het betreft een vakantiewoning naast een bestaande vakantiewoning in een bosperceel.



Figuur 1. Globale ligging van de vakantiewoning aan de Ter Avestweg 2a te Bentelo.

Ten tijde van onderhavig onderzoek (oktober 2013) werden daarvoor de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Gedurende het gebiedsbezoek op 15 oktober 2013 was de bouwput gegraven en de fundering gerealiseerd. In figuur 2 wordt een foto-impressie gegeven van de situatie in oktober 2013.

De huidige plannen voorzien echter ook in:

1. het uitgraven van een circa 60 cm diepe bouwput ter lengte van 11 m en ter breedte van 5 meter (uitgraving tot de vaste bodemlaag), overeenkomende met het op de plankaart aangegeven bebouwingsvlak (zie bijlage 1);
2. voor het verwijderen van de aanwezige houtopstand ter plaatse van deze bouwput, waaronder enkele denbomen met een diameter van minder dan 30 cm;
3. een tegel- of klinkerterras aan de voorzijde van de recreatiewoning ter oppervlakte van circa 10 x 3 meter;
4. het wijzigen van de aansluiting van de elektrakabel die in 2006 is aangelegd en het aansluiten van een waterleiding.
5. het eventueel een nog aan te leggen IBA (septictank of andere biologische afvalwaterbehandeling) dan wel een aansluiting op een (pers)riool
6. het aanbrengen van een passende aanvullende beplanting

Ten behoeve van deze vijf activiteiten dient een aanlegvergunning aangevraagd te worden. In het kader van deze ruimtelijke procedure wordt een quick scan Flora- en faunawet verlangd door de gemeente Hengelo. In onderhavig rapport worden de resultaten van deze quick scan Flora- en faunawet weergegeven.



Figuur 2. Aanzicht van de vakantiewoning aan de Ter Avestweg 2a te Bentelo.

1.3 Doelstellingen van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet op de locatie en in de directe omgeving te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor op of in de nabijheid van de het plangebied van de vakantiewoning?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 5).

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Volgens de in 2009 uitgevaardigde 'Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet' van de Dienst Regelingen die namens de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (huidige Minister Economische Zaken) de ontheffingsaanvragen in behandeling neemt, is geen ontheffing benodigd, indien door mitigerende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen kan worden gegarandeerd.

Op basis van jurisprudentie worden sinds maart 2013 weer ontheffingen van de Flora- en faunawet verleend. Ontheffingen worden verleend als een project alleen kan worden uitgevoerd met behulp van mitigerende maatregelen om effecten op soorten tegen te gaan. De ontheffing Flora- en faunawet wordt dan afgegeven onder voorwaarden.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk, ondanks dat zij niet zijn beschermd. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats.

3. METHODE

Op dinsdag 15 oktober 2013 is een bezoek gebracht aan het plangebied van de vakantiewoning aan de Ter Avestweg 2a te Bentelo en de directe omgeving. Gedurende dit bezoek is het plangebied en de directe omgeving (het totale bosperceel en beek e.d.) beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Dit vond plaats aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is daarnaast beperkt gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens om het (potentieel) voorkomen van beschermde soorten te bepalen omdat deze via Waarneming.nl zeer beperkt aanwezig waren (zie bijlage 3).

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING

4.1 Flora

Het plangebied van de vakantiewoning was ten tijde van onderhavig onderzoek een bouwplaats. Rond deze bouwplaats was de grond vrij gemaakt van beplantingen. Uit mondelingen mededeling van de heer Olde Kalter bestond de beplanting uit aangeplante struiken en enkele bomen; het was voorheen al een open plek in het bos. Op grond hiervan wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten.

4.2 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. Ter plaatse van de te realiseren vakantiewoning en dan in het bijzonder de betreffende plaatsen van de aanlegvergunning, zijn geen mogelijkheden voor vleermuizen om te verblijven zoals bomen met gaten of gebouwen.

Het voorkomen van vliegroutes kan worden uitgesloten. Het betreft een open plek in het bos die niet rechtlijnig is met andere landschapselementen.

Het voorkomen van migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en vaarten niet aansluiten op het plangebied van de vakantiewoning.

Met de realisatie van de plannen zal het gebied, gelet uit de perspectieven van vleermuizen, niet wezenlijk van vorm veranderen. De open plek in het bos blijft behouden met de realisatie van de vakantiewoning. Op voorhand worden effecten, op de foerageermogelijkheden van vleermuizen, van de te vergunnen activiteiten in de aanlegvergunning uitgesloten. Effecten op de foerageermogelijkheden van vleermuizen worden derhalve volledig uitgesloten.

4.3 Overige zoogdieren

Gelet op het landgebruik van het plangebied (bouwplaats) en de aanwezige ecotopen wordt het momenteel voorkomen van overige beschermde zoogdieren niet aannemelijk geacht. Mogelijk bevindt zich aan de rand van het bos wel mol en huisspitsmuis. Mogelijk leefden bosmuis en rosse woelmuis in het gebied voor de start van de realisatie van de vakantiewoning. Mol, huisspitsmuis, bosmuis en rosse woelmuis zijn licht beschermd en niet bedreigd. Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het voorkomen hiervan heeft derhalve geen procedurele consequenties. Van het voorkomen van eekhoorn of ander matig beschermd soorten zijn geen aanwijzingen gevonden op 15 oktober 2013 zoals (oude) nesten en vraatsporen.

4.4 Broedvogels

Het voorkomen van broedvogels ter plaatse van de vakantiewoning en dan in het bijzonder de betreffende plaatsen van de aanlegvergunning, is uitgesloten. De werkzaamheden en de aanwezige ecotopen sluiten dit uit. Vogels komen wel voor in de omgeving en zullen niet wezenlijk worden beïnvloedt door de realisatie en het gebruik van de vakantiewoning en dan in het bijzonder de betreffende plaatsen van de aanlegvergunning omdat gewerkt wordt buiten het broedseizoen. Mogelijk kwamen wel algemene broedvogels voor, voor de realisatie van de vakantiewoning. In ieder geval wordt het voorkomen van

broedvogels met nesten dien jaarrond worden beschermd uitgesloten omdat in het bosperceel gedurende onderhavig verkennend veldonderzoek op 15 oktober 2013 daartoe geen (oude) nesten werden aangetroffen.

4.5 Amfibieën

Als gevolg van het landgebruik en het ontbreken van oppervlaktewater ter plaatse van de vakantiewoning wordt het voorkomen van amfibieën uitgesloten. Mogelijk komen wel algemene soorten voor in de omgeving zoals bruine kikker en gewone pad. Op deze soorten worden geen effecten voorzien van de realisatie en het gebruik van de vakantiewoning en dan in het bijzonder de betreffende plaatsen van de aanlegvergunning. Voor de algemene soorten amfibieën bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

4.6 Vissen

Door het ontbreken van oppervlaktewater wordt het voorkomen van vissen uitgesloten. Deze komen mogelijk wel voor in de omgeving (beek) maar hierop worden geen effecten voorzien van de realisatie en het gebruik van de vakantiewoning.

4.7 Reptielen

Gezien de huidige aanwezige ecotopen (bouwplaats) kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten. Voor reptielen is het gebied van de vakantiewoning in het verleden ook ongeschikt geweest doordat de locatie dicht begroeid was met struiken en enkele bomen. Reptielen kunnen dan geen zonlicht ontvangen, waarvan ze afhankelijk zijn voor de temperatuurregulatie.

4.8 Overige

Gezien de aanwezige ecotopen ten tijde van onderhavig onderzoek (bouwplaats) en in het verleden (dichte struiklaag met enkele bomen) kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Momenteel wordt fysiek gewerkt aan de realisatie van een vakantiewoning in een bosperceel aan de Ter Avestweg 2a te Bentelo. Voor de afronding van de omgevingsvergunningvrije verwezenlijking van deze vakantiewoning is – voor zover de werken of werkzaamheden niet inherent zijn aan het vergunningsvrij bouwen – een omgevingsvergunning aangevraagd. Het betreft de aanleg, deels buiten het bouwvlak, van de aansluiting van de bestaande elektriciteitskabel, de aanleg van een terras, de eventuele aanleg van een IBA dan wel een aansluiting op een (pers)riool en het aanbrengen van een passende aanvullende beplanting. Voor zover nodig is ook de bouwput in deze aanvraag begrepen. Op grond hiervan is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten.

Er is vastgesteld dat er algemene kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën voorkwamen en nog leven aan de rand van het gebied van de vakantiewoning. Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het voorkomen hiervan heeft derhalve geen procedurele consequenties. Daarnaast komen er algemene broedvogels voor. De verdere afbouw van de vakantiewoning is voorzien buiten het broedseizoen. Op grond hiervan worden effecten op vogels uitgesloten. Verder kunnen er vleermuizen vliegen die gewoon kunnen blijven vliegen en derhalve worden effecten uitgesloten. Het plangebied van de vakantiewoning heeft geen functie (gehad) voor andere (beschermde) soorten zoals vissen en reptielen.

Op grond van bovenstaande analyse worden effecten op beschermde soorten uitgesloten. Op grond hiervan kan worden gesteld dat de verdere afbouw van de vakantiewoning, waarvoor een aanlegvergunning wordt vereist, niet in strijd is met het gestelde binnen de Flora- en faunawet.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

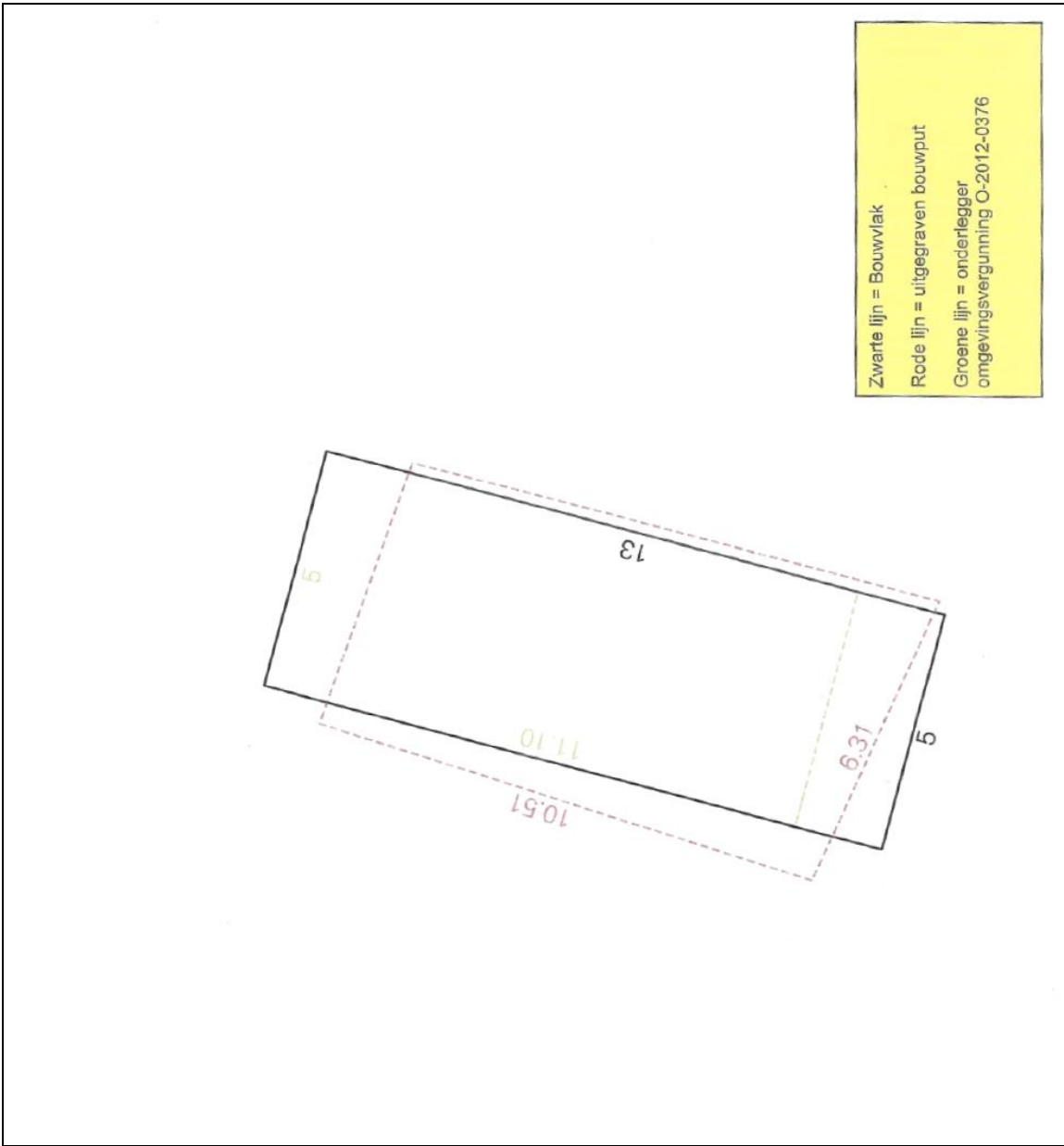
- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Cremers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F, Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

1. EXACTE LIGGING



2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoervleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolokatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Vorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwermt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

3. WAARNEMING.NL

Bentelo - Grondhuttenweg

Type: Gebied Status: Actief

Waarnemingen

Vernieuwd op: 11-10-2013 14:47 Volgende vernieuwing om: 11-10-2013 15:37

soortgroep

begindatum

einddatum rijen Alleen eigen waarnemingen

Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied	
28-04-2013	1	adult	foeragerend	Aalscholver - <i>Phalacrocorax carbo</i>	R.C. Geerdink		
28-04-2013	1	adult	foeragerend	Zwartkop - <i>Sylvia atricapilla</i>	R.C. Geerdink		
26-08-2012	1	onbekend	roepend	Buizerd - <i>Buteo buteo</i>	Piet van Iersel		
07-09-2011	1	onbekend	ter plaatse	Pimpelmees - <i>Cyanistes caeruleus</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	roepend	Kuifmees - <i>Lophophanes cristatus</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	ter plaatse	Koolmees - <i>Parus major</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	roepend	Glanskop - <i>Poecile palustris</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	roepend	Matkop - <i>Poecile montanus</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	4	onbekend	ter plaatse	Staartmees - <i>Aegithalos caudatus</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	ter plaatse	Tjiftjaf - <i>Phylloscopus collybita</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	ter plaatse	Winterkoning - <i>Troglodytes troglodytes</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	1	onbekend	roepend	Boomkruiper - <i>Certhia brachydactyla</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
07-09-2011	2	onbekend	roepend	Goudvink - <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Ron JM Berkhout	Bentelerheide	
02-04-2011	1	onbekend	opvliegend	Houtsnip - <i>Scolopax rusticola</i>	Harry de Jong	Bentelerheide	
07-02-2010	4	onbekend	ter plaatse	Kramsvogel - <i>Turdus pilaris</i>	Tim Asbreuk	Bentelersch	

Bentelo - Grondhuttenweg

Type: Gebied Status: Actief

Waarnemingen

Vernieuwd op: 11-10-2013 14:47 Volgende vernieuwing om: 11-10-2013 15:37

soortgroep

begindatum

einddatum rijen Alleen eigen waarnemingen

Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied	
07-02-2010	1	onbekend	sporen	Mol - <i>Talpa europaea</i>	Tim Asbreuk	Bentelerheide	

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601